

Cá Hồi

Tác Giả: © 2010 Táng Năng Tián
Thứ Ba, 09 Tháng 3 Năm 2010 04:43

Ngái Nhát thá cá hồi con ra biển, theo kiểu đem con bá chá, để biển cá nuôi náng

Trác hát, để tránh mái ngái nhán, xin nói ngay rằng đây là chuyện cá a cá hồi, và chỉ riêng có cá hồi mà thôi. Nói theo tiếng Má là cá hồi only. Còn cá chim, cá chuán, cá chép, cá chát, cá lóc, cá lát, cá lim kìm, cá máp, cá mú, cá măng, cá cám, cá cam, cá cá, cá trê, cá trích, cá trám, cá heo, cá háng, cá há, cá lù đầu, cá lim kìm, cá lia thia, cá đáng, cá đái, cá đèn cáy, cá bè, cá bá, cá báng – bát ká là báng kèo hay báng đá – hoặc bát cá mát loài cá thá nào khác đều hoàn toàn (và tuyát đối) không có dính dáng gì tới việc này.

Cá hồi sinh ở sông nhưng phải lên tới thượng nguồn ở biển. Đặc điểm của loài cá này là dù có rong chái phiêu du ở chân trời góc biển nào chẳng nữa, thì nào cũng tìm về nơi chôn nhau cắt rốn để sinh nở. Cá hồi Thái Bình Dương (Pacific salmon), sau khi về già nộp sông hồi hương, sẽ không bao giờ trở lại biển nữa. Lý do gì nên chỉ vì chúng sẽ chết sau khi đẻ và cho thế tình lạ trên đời.

Cá hồi Đại Tây Dương (Atlantic salmon) thì khác. Chúng có thể đi đi về về từ sông ra biển và ngược lại nhiều lần mà không hề do đá hay nao núng, dù khoảng cách phải vượt qua có thể dài đến hàng ngàn dặm, với vô số khó khăn và cháng ngái.

Bên cạnh việc nuôi cá hồi, tất nhiên, đã có loài người ghi nhận và khai thác từ lâu. Riêng người Nhật, dân tộc đầu tiên biết về cá hồi, vì nên đầu tiên sản xuất ra thế trường ngái năm cuối thế kỷ ba mươi thế kỷ.

Xét về số lượng, mức sản xuất của người Nhật không hề thua kém Nga bao nhiêu và thua xa người Mỹ. Tuy nhiên, cách thức mà dân Nhật bắt cá hồi mới là đi bắt cá hồi ở biển và nuôi cá hồi.

Hoi thißt lßp nhà máy đóng hoi p cá hoi ngay ß ven sông. Cũng chính nơi đây cá đßc nuôi nßng, đß trßng, thß tinh đß mßi cßp sß cho tß hai đßn mßi ngßn chú cá hoi con ra đßi. Sau đó, chúng sß đßc cho phiếu lßu vào đßi dßng, đß bßt đßu cußc đßi... tha phßng cßu thßc.

Tß theo tßng loßi, cá hoi sß sßng ß bißn tß sáu tháng đßn năm năm. Nhß vào khß năng “cßm” đßc tß trßng cßa lòng đßt và sß chuyßn đßng cßa hoi lßu, nó sß tìm đßc vß chßn cũ. Khi vào gßn đßn bß, giác quan đßc bißt cßa loài cá này giúp chúng nhß đßc đßng hßng vß quê nhà – tßc sông xßa bßn cũ – và cß theo đó mà lßn vß ngußn cßi, đßn tßn nßi sinh nß.

Ngßi ta đßt sßn nhißu đßng cß tß cßa sông đß giúp cho cá hoi dß dàng và mau chóng vào đßn nhà máy. Tßi đây, hoi sß tßo ra mßt loßi chßng ngßi vßt giß khißn chúng phßi phóng lên cao và khi rßi xußng thì rßt ngay vào mßt mßng lßu. Mßng lßu này chuyßn đßng không ngßng, qua nhißu khâu chß bißn, đß đßa cá tß sông vào... hoi!

Nói tóm lßi là ngßi Nhßt thß cá hoi con ra bißn, theo kißu đßm con bß chß, đß bißn cß nuôi nßng. Rßi khi chúng theo bßn năng trß vß, hoi đß cho cá vào nhà máy đß đóng hoi p và mang bán.

Cách hoi kißm tißn ngó bß đß và (chßc) là nhißu. Bßi vßy, có kß bßt chßng c. Chính phß Cßng hoà Xã hoi Chß nghĩa Vißt Nam (tên kêu gßn thßng dùng là Vißt Cßng) cũng hoi c theo cách làm ăn không vßn gßn nhß vßy. Chß khác có chút xíu xiu là hoi dùng ngßi đß kinh doanh, thay cá.

Tß năm 1978 cho đßn năm 1990, bßng hình thßc này hay hình thßc khác, Vißt Cßng đã “thß” ít nhßt là hai trißu ngßi dân ra bißn. Ngßi ta ßc tính rßng trên bßng đßng lßu lßc cß ba con cá hoi rßi bßn sông ra đi thì ít nhßt cũng có mßt con bß mßng. Nó trß thành mßi sẵn cho loài ngßi, cho loài chim, hoßc nhßng loài cá khác. Tßng tß, trong sß hai trißu ngßi Vißt phiếu lßu vào bißn cß – tßi thißu – cũng phßi mßt phßn ba đã vong mßng.

Hoi chßt vì bão tß, vì hoi tßc, hay vì bß xô đßußi mßt cách lßnh lßng tàn nhßn tßi bßn bß cßa nhßng qußc gia lân cßn. Nơi đây thuyßn bè cßa hoi thßng bß lßi kéo trß ngßi cß ra khßi. Hoi sß lßnh đßng gißa a trßi nßng bao la cho đßn chßt vì không còn tìm đßc nßi đß đßn, và cũng không còn đß lßng thßc (cũng nhß nhiên lißu) đß tißp tßc đi.

Nhäng kä may män thoát nän đäu sä biän thành cá hổ i (theo tình thän cäa Nghä quyät 36) cäa nhà đäng cuäc Hà Näi. Đám dân trôi sông läc chä này sä bä tän tình khai thác, và khai thác dài dài, cho đän khi tät thä, bäng nhiäu cách.

Näu cá hổ i Thái Bình Däng chä hổ i häng mät län räi chät thì nhäng thuyän nhân* räi khäi Viät Nam sau ngày 19 tháng 6 năm 1988 – đã có thäi gian dài säng täm trú ä nhäng quäc gia Đông Nam Á – cũng mang sä phän y nhä väy. Hä bä cäng bách hổ i häng và không bao giờ còn có đäp ra đi näa. Riêng väi nhäng thuyän nhân ä Häng Kông – khi phän đät này còn thuäc Anh – Anh Quäc đã thoä thuän trä sáu trăm hai chäc Mä kim mäi đäu nguäi đä Hà Näi chäu nhän hä trä vä, cùng väi läi häa hän là hä sä không bä hành hä hay ngäng cä đäi!

Sä ngäng i Viät may män hän, hiän đang phiêu bät tä tán khäp bän phäng träi, có thä đäc coi nhä là cá hổ i Đäi Tây Däng – giäng cá có khä năng đi đi vä vä nhiäu län tä sông ra biän và ngäng cä läi. Nhäng kä này vän tiäp täc kiäp säng tha phäng cäu thäc, chăm chä cäm cäi kiäm và đä dành tiän, räi hàng năm làm đän “xin phép” đäc hổ i häng. Mäi Viät kiäu vä thăm quê nhà chäc chän đäu chi träi mät sä tiän không phäi chä là sáu trăm Mä kim mà có thä là đän sáu ngàn Đô la, hay nhiäu hän näa.

Tuäi Trä Online, đäc đäc vào ngày 7 tháng 1 năm 2010, cho biät: “Theo Ngân hàng Nhà näc, đän ngày 31-12-2009 kiäu häi chuyän vä đät 6,283 tä USD, giäm 12,8% so väi năm 2008. Riêng täi TP.HCM, kiäu häi năm 2009 đät 3,2 tä USD. Nhä väy, kiäu häi đã không giäm män nhä do suy thoái kinh tä nhä đä báo träc đä.”

Hà Näi có lý do đä hänh điän vä thành quä này – thành quä kinh tä duy nhät (thäc sä) vät tä chä tiêu – vä kä nghä xuät và nhäp cäng ngäng i, sau hän näa thä kä mà hä đã näm đäc quyän bänh ä Viät Nam. Hä đäy ra khäi näc nhäng con nguäi cùng quän và säi säc bät män, räi “thu vä” nhäng Viät kiäu yêu nuäc và giàu sang.

Thiät khoä !

PS:

ä

* “Thuyän nhân, cái danh tä có mät âm täng mà mäi khi chính quyän Hà Näi nghe đän nó thì hä nghĩ ngay đän tä đäng ‘đô la’. Thä nhäng cho đän bao gä ngäng i ta mäi bät hät đäc nhäng bät hä nhä xäy ra cho danh tä đä” – Michelle Tauriac (Viet Nam Le Dossier Noir Du Communism).

